

SÈRIE 1

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta com un tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels seus aspectes retòrics: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*Bruixa de dol*, de Maria Mercè Marçal]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats a l'enunciat; és a dir:

- Si explica que les dues tradicions literàries a les quals es refereix Maria Mercè Marçal són la tradició popular i la culta. (0'5 punts)
- Si fa notar que ja en el títol del llibre es fa referència tant a la tradició poètica popular —amb la cançó infantil «Plou i fa sol, / les bruixes es pentinen. / Plou i fa sol, les bruixes porten dol»— com a la tradició culta, amb el ressò del llibre de J.V. Foix titulat *Sol, i de dol*. (0'5 punts)
- Si explica que cadascun d'aquestes tradicions es caracteritzen per unes formes mètriques, estròfiques, lèxiques, etc. diferents. De manera especial amb el sonet en la tradició culta i la cançó en la tradició popular. (1 punt)
- Si comenta que tot el llibre *Bruixa de dol* és una obra en què l'alternança i la integració de formes cultes i populars són el punt de partida per a la construcció d'una veu poètica i d'un estil propis per a Maria Mercè Marçal. (0'5 punts)
- Si explicita que, a banda d'alguns poemes curts, hi ha parts del llibre escrites íntegrament en forma de cançó popular —«Foc de pales», a la primera part, i «Els núvols duïen confeti a les butxaques», a la segona—, i d'altres escrites íntegrament amb sonets —«Bruixa de dol» i «Sense llops ni destrals». (0'5 punts).

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*Cròniques de la veritat oculta*, de Pere Calders]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats a l'enunciat; és a dir:

- Si tria algun dels contes de *Cròniques de la veritat oculta* on sigui fàcil identificar les tres parts: a) la situació de tranquil·litat inicial, b) l'aparició del fet trasbalsador i c) les conseqüències que tenen aquests fets sobre la història narrada i sobre els personatges, per exemple «El desert», «L'arbre domèstic», «Un crim»... (1 punt)
- Si posa correctament en relació el fet extraordinari i el capgirament de la placidesa inicial. (1 punt)
- Si comenta amb certa profunditat el paper que juguen els personatges — psicològicament plans la majoria— en el descabdellament de la trama fantàstica, i si parafraseja amb correcció l'absurditat que un fet tan extraordinari sigui viscut pels protagonistes amb total normalitat. (1 punt)

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*Luces de bohemia*, de Ramón del Valle-Inclán]

2.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que en aquest fragment dialoguen Max i Don Latino però que per mitjà de la seva veu l'autor de l'obra posa els fonaments de la teoria del «esperpento» com a creació estètica pròpia. (0,75 punts)
- Si comenta que un «esperpento» és una imatge deformada que reflecteix la realitat i que en el fragment, i en tota l'obra *Luces de bohemia*, es refereix a un moment tràgic de la història d'Espanya. (0,75 punts)
- Si fa notar que l'autor introdueix en la conversa el mirall com a element deformador de la realitat que, paradoxalment, ajuda a comprendre millor els fets que succeeixen. (0,75 punts)
- Si explica que la tesi de l'obra és que Espanya és una deformació grotesca de la civilització europea. (0,75 punts)

Si es complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, es pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*Retahílas*, de Carmen Martín Gaité]

2.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que a *Retahílas* tot el diàleg que conforma l'obra, i per tant també el fragment en què parla Eulalia, transcorre en una nit en la qual els dos personatges recuperen el temps perdut de la seva existència. (0'75 punts)
- Si comenta que la intervenció d'Eulalia permet a l'autora posar en boca de la protagonista femenina de l'obra la seva concepció del temps com a alliberador, i el record com a possibilitat per a no sentir-se atrapada i limitada. (0'75 punts)
- Si fa notar que Eulalia parla de «reingressar en el tiempo» perquè és conscient que sense l'acceptació del pas del temps no és possible viure el moment present. (0'75 punts)
- Si explica que amb aquesta reflexió d'Eulalia —i amb altres referències al pas del temps que apareixen a la novel·la— es vol posar de manifest que la recuperació del temps perdut permet que aquest sigui habitat i el present acabi dominant sobre el passat. (0'75 punts)

Si es complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, es pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

OPCIÓ B

[*Nada*, de Carmen Laforet]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que una part de la crítica defensa que *Nada*, publicada en 1945, s'anticipa al triomf de la novel·la social espanyola dels anys cinquanta perquè reflecteix l'hostilitat, la duresa y la mesquinesa de la societat del moment. En aquest ambient aclaparador es posa de manifest la tragèdia de la postguerra i es retrata una societat enfonsada materialment i emocionalment per mitjà de la misèria humana i material que viu la família d'Andrea, la protagonista. (1 punt)
- Si explica que la novel·la té trets propis de corrents narratius renovadors, com l'existencialisme i el tremendisme (*La família de Pascual Duarte*, de Cela), i dona alguns exemples extrets de la història narrada per Andrea, com la frustració i el pessimisme que viu la protagonista des que s'instal·la a viure al carrer Aribau o amb detalls com la venda d'objectes de valor de la casa per poder sostenir la família, la gana que es reflecteix en alguns moments de la narració, l'amargor que viu Angustias, etc. (1 punt)
- Si fa notar que una altra part de la crítica creu que *Nada* no pot ser considerada plenament una novel·la social pel fet que al llarg de la història narrada, tot i el realisme i el retrat de la societat espanyola de l'època, no reflecteix la lluita de classes tan pròpia de les novel·les socials posteriors. (1 punt)

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*Niebla*, de Miguel de Unamuno]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el concepte de «nivola» apareix al capítol 17 pronunciat pel personatge Víctor Goti, alter ego de Unamuno, on s'estableix la relació entre «niebla», «nivola» i «novela». (0'5 punts)
- Si detalla que els principals trets d'una «nivola» son: la redacció sense argument ni pla preestablert; l'absència de descripcions de personatges, paisatges o entorns interiors; i la seva substitució per diàlegs i monòlegs. (1 punt)
- Si comenta que Unamuno elimina d'aquest nou tipus de novel·la anomenada «nivola» la frontera entre la realitat i la ficció. (0,75 punts)
- Si explica que «nivola» pren el sentit del terme «niebla» en tant que connota el que no es pot veure amb claredat, de la mateixa manera que la novel·la pretén reflectir la complexitat de la vida i la falta de delimitació clara entre la realitat i ficció. (0'75 punts)

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*La plaça del diamant*, de Mercè Rodoreda]

2.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el fragment, com tota la novel·la, és narrada en primera persona per una protagonista intradiegètica i homodiegètica, i que en cap cas apareix la veu de cap narrador intermediari. (1 punt)
- Si s'adona que, tot i que el text és el resultat d'un artifici literari pensat i molt treballat, l'estil pretén reflectir la llengua parlada, amb la vitalitat del lèxic i de les estructures lingüístiques pròpies de la llengua col·loquial. (1 punt)
- Si exemplifica aquestes qüestions amb fragments del text en què apareixen frases pròpies de la llengua parlada —«La senyora Enriqueta deia que tot allò era fora de mida, que li havien fet malbé el negoci. Tot a passeig. I a veure què passaria amb el que tenia al banc»—, col·loquialismes —«que la cosa es posés negra»—, frases juxtaposades o coordinades amb mostres clares de polisíndeton —«I em va dir que havien pogut treure mossèn Joan. I que mossèn Joan, amb vestits d'en Mateu i amb un camió que els havia procurat en Cintet, havia passat la frontera». (1 punt)

Si es complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, es pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2025. Criteris d'avaluació

[*Terra baixa*, d'Àngel Guimerà]

2.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que en el fonament del triangle amorós que configuren Sebastià, Marta i Manelic apareix des de l'inici el sentiment de possessió, associat a la pràctica de la violència. (0'5 punts)
- Si comenta que aquesta voluntat de possessió, en el fragment, l'encarna Manelic, per contrarestar l'altra voluntat de possessió masculina de l'obra encarnada per Sebastià, i que el porta a dir «Marta: ets meva»; però fa esment que, més enllà del fragment, Sebastià és l'amo que considera totes les propietats i les persones que hi viuen com a objectes dels quals pot disposar a voluntat; i fins i tot Marta té la necessitat d'expressar, perquè mai ha tingut res que fos seu, que Manelic «és el meu home». (1 punt)
- Si fa notar que en tot el diàleg hi ha una fixació malaltissa per la mort, entesa com una consumació de la violència provocada pel desig de possessió i alhora per la voluntat d'alliberament. (0'5 punts)
- Si explica que les referències mesclades que fa el protagonista a la mort, a la violència i a l'amor són la mostra d'un erotisme ferotge i gairebé sàdic, present en molts dels drames tràgics de Guimerà, que en aquest cas s'explica mitjançant la idea de l'animalitat pròpia de l'home que ha viscut lliure, salvatge i feréstec a la terra alta. (1 punt)

Si es complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, es pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.